

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 2. 5. 2022

Rozdíly mezi zaměstnancem a OSVČ v povinnostech vůči ČSSZ

Česká správa sociálního zabezpečení k 31. březnu 2022 evidovala cca 4,5 milionu zaměstnaných pojištěnců, kteří platí pojistné na sociální zabezpečení. Oproti tomu osob samostatně výdělečně činných (OSVČ), které jsou povinny platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění, bylo více než 700 tisíc. Celkový počet poplatníků pojistného tak činil téměř 5,3 milionu a v porovnání s předchozím rokem mírně vzrostl.

Povinnost platit pojistné mají zaměstnanci, kteří jsou účastni nemocenského a důchodového pojištění, a osoby samostatně výdělečně činné. V obou případech ale neplatí stejné podmínky a níže vám přinášíme souhrn rozdílů mezi povinnostmi zaměstnanců a OSVČ.

Zaměstnanec

Pokud jste zaměstnanci, je to s vašimi povinnostmi vůči ČSSZ o něco jednodušší, protože zaměstnavatel je povinen vás přihlásit a odvádět za vás pojistné. Veškerá komunikace s ČSSZ tak probíhá prostřednictvím vašeho zaměstnavatele. Zaměstnancům však ČSSZ nabízí celou řadu elektronických služeb, díky kterým si můžete zkontrolovat, zda zaměstnavatel splnil své povinnosti a k nemocenskému pojištění vás přihlásil či za vás odevzdal evidenční list důchodového pojištění, který je jedním ze zásadních dokladů pro výpočet důchodu. Přehled nejdůležitějších služeb ePortálu, které můžete pro vlastní kontrolu využít, najdete níže. Služby jsou dostupné po přihlášení na ePortál, například prostřednictvím bankovní identity (jak se přihlásit na ePortál ukáže [návodné video](#)).

1. Informativní důchodová aplikace (IDA)

Nejjednodušší způsob, jak zkontrolovat, zda máte v naší evidenci uvedeny veškeré doby zaměstnání či podnikání, je využití [Informativní důchodové aplikace](#). Kromě toho, že služba ukáže odhadovanou výši důchodu a informaci, kolik let a dní vám do získání doby potřebné pro nárok na starobní důchod ještě chybí, ji lze zároveň využít ke kontrole evidence. Kompletní přehled evidovaných dob pojištění, který je součástí aplikace, zobrazí veškeré doby pojištění či případné náhradní doby pojištění evidované k datu použití služby. Jak postupovat, když zjistíte, že některá doba chybí, ukáže návod pod záložkou „Co dělat když“.

2. Informace o pojistných vztazích zaměstnance

Každý zaměstnavatel je povinen oznámit den nástupu svého zaměstnance do zaměstnání, které mu založilo účast na pojištění, a den skončení zaměstnání, a to do 8 kalendářních dnů ode dne jeho vstupu do zaměstnání nebo skončení zaměstnání. U zaměstnání malého rozsahu a zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce má zaměstnavatel povinnost podat oznámení o nástupu do zaměstnání do 20. kalendářního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž tomuto zaměstnanci vznikla účast na pojištění. Zda zaměstnavatel skutečně toto oznámení učinil, si můžete ověřit prostřednictvím služby [Informace o pojistných vztazích zaměstnance](#). Ověření je vhodnější provést s určitým časovým odstupem, neboť může dojít k výjimečným případům zpoždění zápisu dat (např. je-li podání potřeba došetřit).

3. Náhled na evidenční listy důchodového pojištění

Každý zaměstnavatel je povinen dobu důchodového pojištění svého zaměstnance vykazovat na evidenčním listu důchodového pojištění, a to za jednotlivý kalendářní rok. Současně je zaměstnavatel povinen tento evidenční list odevzdat do evidence ČSSZ po účetní uzávěrce (nejpozději do 30. 5.). Zároveň je zaměstnavatel povinen předat jeho stejnopis zaměstnanci. Nezapomínejte, že evidenční list důchodového pojištění **je základním dokladem prokazujícím dobu důchodového pojištění** plynoucí z vašeho zaměstnání. Pokud chybí, může to mít negativní vliv na vaše důchodové nároky. Zda váš evidenční list do ČSSZ skutečně dorazil, zjistíte snadno právě prostřednictvím ePortálu ČSSZ.

Přihlaste se k odběru našeho newsletteru a získejte přehled o tom, co vás zajímá.

K odběru novinek se můžete přihlásit přímo na webu:

<https://www.cssz.cz/web/cz/odber-novinek> nebo naskenováním QR kódu:

Využít můžete službu [Náhled na evidenční listy důchodového pojištění od roku 2004](#). Pokud zjistíte, že zaměstnavatel svou povinnost nesplnil, můžete jej vyzvat, ať tak učiní co nejdříve, nebo se můžete obrátit na OSSZ v místě svého bydliště.

Osoba samostatně výdělečně činná

Pokud patříte mezi osoby samostatně výdělečně činné, k vašim hlavním povinnostem v rámci sociálního zabezpečení náleží [placení pojistného](#) na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v případě účasti na nemocenském pojištění OSVČ placení pojistného na nemocenské pojištění a podávání [přehledu o příjmech a výdajích](#) za kalendářní rok. K dalším povinnostem OSVČ patří oznamování rozhodných skutečností (tj. zejména oznámení zahájení, přerušení a ukončení činnosti nebo zániku důvodů pro posouzení činnosti jako vedlejší).

OSVČ a placení pojistného na důchodové pojištění

Jako OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost máte povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění alespoň v minimální výši ode dne zahájení činnosti. Pokud vykonáváte samostatnou výdělečnou činnost jako činnost vedlejší, platíte zálohy v případě, že jste v předchozím kalendářním roce vykonávali samostatnou výdělečnou činnost a daňový základ za tento kalendářní rok dosáhl výše zakládající účast na důchodovém pojištění, anebo v případě, že se k účasti na důchodovém pojištění dobrovolně přihlásíte. Výši minimálních záloh pro tento rok naleznete na našem [webu](#).

Podání přehledu o příjmech a výdajích

Jestliže jste alespoň část kalendářního roku vykonávali samostatnou výdělečnou činnost, jste povinni podat přehled o příjmech a výdajích OSVČ za uplynulý kalendářní rok příslušné správě sociálního zabezpečení. Výjimkou jsou OSVČ, jejichž daň z příjmů za dané zdaňovací období je rovna paušální dani, protože ty přehled o příjmech a výdajích OSVČ za daný kalendářní rok nepodávají. Více o termínech a způsobech podání přehledu o příjmech a výdajích OSVČ naleznete [v této části webových stránek](#).

OSVČ a placení nemocenského pojištění

Účast na nemocenském pojištění je u OSVČ zcela dobrovolná. Z nemocenského pojištění OSVČ je poskytována nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství (PPM), otcovská a dlouhodobé ošetřovné. Nárok na dávku nemocenského pojištění vznikne OSVČ při splnění zákonem stanovených podmínek. Jednou z nich je, aby OSVČ každý měsíc zaplatila pojistné na nemocenské pojištění. Minimální měsíční pojistné letos činí 147 Kč. Další podmínkou je délka účasti na nemocenském pojištění před vznikem sociální události. Pro nemocenské, otcovskou a dlouhodobé ošetřovné jsou to tři měsíce bezprostředně předcházející dni vzniku sociální události. Pro PPM je třeba 270 dnů účasti na nemocenském pojištění v posledních dvou letech před nástupem na PPM, z toho minimálně 180 dnů z nemocenského pojištění OSVČ v posledním roce před nástupem na PPM. Nástup na PPM je možný šest až osm týdnů před očekávaným dnem porodu.

Oddělení komunikace ČSSZ

Přihlaste se k odběru našeho newsletteru a získejte přehled o tom, co vás zajímá.

K odběru novinek se můžete přihlásit přímo na webu:

<https://www.cssz.cz/web/cz/odber-novinek> nebo naskenováním QR kódu:

